

Za celovitost obveščanja

Izdajateljski svet Naše skupnosti je na svoji seji 5. oktobra sprejel razširjeno svojo vlogo in se zato tudi preimenoval v svet za informiranje, politično propagando in izdajanje Naše skupnosti ter še sklenil predlagati predsedstvu OK SZDL, da Naša skupnost postane 14-dnevnik.

Izdajateljski svet, ki je že pred leti ugotovil, da mora svojo družbeno zadolžitev videti v celovitosti skrbi za obveščanje v obci-

ni, je tokrat sklenil, da se temu primerno preoblikuje in v sestavi delegatov najbolj odgovornih dejavnikov v občini sprejme

družbeno odgovornost političnega koordinatorja in pobudnika za nadaljnji razvoj obveščanja, še zlasti delegatskega, kot so poudarili in v program dela zapisali člani sveta.

Ob izredno ugodni oceni sedanega koncepta Naše skupnosti so člani ugotovili, da sedanja stopnja razvoja družbenega samoupravljanja zahteva še boljše informiranost. To pa je moč doseči le, če časopis pogostejše izhaja, zato predlagajo predsedstvu OK SZDL, da v prihodnjem letu začne Naša skupnost izhajati 14-dnevno.

Pri obravnavanju tez o nadaljnji graditvi sistema obveščanja v Ljubljani ustanovimo SIS za področje družbenega in javnega obveščanja.

S. G.

Enote izobraževalnih skupnosti

Samoupravne interesne skupnosti so v preteklem mandatnem obdobju opravičile svoj obstoj, pokazale pa so tudi vrsto slabosti, ki izhajajo v marsičem tudi iz sedanje organiziranosti delegatskega sistema.

V izobraževalnih skupnostih, od občinske do republiške, smo ugotavljali, da so delegati uporabnikov slabo seznanjeni s problematiko vzgoje in izobraževanja ter na sejah skupščin v glavnem samo potrjevali predlagane rešitve (zavrnilo so jih bolj malo), izvajalci pa so se do izobraževalnih skupnosti obnašali kot do finančerja, čeprav je le-ta prostor za svobodno menjavo dela. Zato so se pojavljale ocene, da svobodna menjava dela slabo živi, nekateri pa celo ocenjujejo, da sploh ne poteka (posebno še za-

radi usklajevanja skupne porabe v Ljubljani) in je prispevna stopnja administrativno določena, ne pa dogovorjena v svobodni menjava dela. (Zgornja meja je določena z družbenim proizvodom v mestu, spodnje meje pa ni, ker razširjanje dejavnosti zaradi migracijskih gibanj vedno pritiska porabo do zgornje meje.) Svobodna menjava res poteka na precej ozkem področju dogovorov o prispevni stopnji in o cenah posameznih storitev izvajalcev.

Enote, ki jih začnemo ustanovljati ob posameznih vzgoj-

noizobraževalnih programih (ob osnovni šoli, podružnični šoli, glasbeni šoli, gimnaziji, visoki šoli za telesno kulturo) bodo lahko rešile marsikateri problem. Naj navedemo samo nekaj vsebinskih predlogov za ustanavljanje enot: enota ob osnovni šoli bo nadomestila konferenco delegacij. Delegati vseh delegacij v šolskem okolišu bodo sestavljali zbor uporabnikov v enoti, zbor izvajalcev pa bodo predstavljali vsi izvajalci programa — učitelji in društva, ki v podružnični šoli dobivajo prostor svojega delovanja, v enoti pa bodo prišli do delegatskega mesta in do svobodne manjve dela. Oba zbora enote bosta pošiljala svoje delegate v ustrezna zbora skupščine občinske izobraževalne skupnosti. Tako bodo seje skupščin vsebinsko bogatejše, delo delegatov bo polnoopravljeno.

Enota bo tudi prostor za neposredne oblike svobodne menjave dela (mimo prispevne stopnje), za izvajanje tistega dela programa, za katerega so konkretni uporabniki zainteresirani, pa ne bo sprejel in dogovorjen za vso občino in mesto. V enoti bo tudi mesto za usklajevanje interesov občanov v krajevni skupnosti do šole kot mesta družbenega, kulturnega, telesnokulturnega življenja.

Nekateri se sprejajo: kaj pa sveti šol, sveti staršev itd? Enota je prostor za svobodno menjavo dela, svet šole pa je samoupravni organ. Z enoto bomo dosegli, da bodo uporabniki v svetu šole imeli resnično delegatsko bazo (svet šole sestavljajo delegati ustanovitelja, delegati družbenopolitičnih organizacij, delegati uporabnikov, delegati učencev — v osnovni šoli staršev, delegati izvajalcev). Sveti staršev pa so uspešna oblika sodelovanja staršev in učiteljev, zato jih ne kaže opuščati.

Akcijo ustanavljanja enot izobraževalnih skupnosti vodi občinska skupnost oziroma izvršni odbor ob pomoči vseh družbenopolitičnih organizacij.

BOŠTJAN ZGONC

V SPOMIN

DRAGA TILKA!

Z bridkostjo se poslavljamo od tebe sovaščanke, aktivistke in borkerke narodnoosvobodilnega boja, prizadevne družbenopolitične delavke, ki je vse svoje življenje posvetila boju za delavske pravice in za zmago naše socialistične revolucije. Tvoje življenje je vtakno v zgodovino naše revolucije in boja za socializem. Tvoji soborci in komunisti izgubljamo zvesto tovarišico, ki ji je svoboda pomenila več kot življenje.

Rodila si se v majhni kmečko-delaški družini v Polju in odrasla v težkih gmojnih razmerah. Tvoja mladost je bila polna grenkih preizkušenj in krivic, delila si usodo najbolj izkoriščenega dela delavsko-kmečkega življa. Zato si se že v bivši Jugoslaviji vključevala v napredna gibanja, katerih cilj je bil osvoboditev delavskega razreda in konec izkoriščanja. Zaradi svoje revolucionarne aktivnosti si bila že leta 1938 sprejeta v komunistično partijo. Čeprav ti življenje ni omogočilo, da bi se izobraževala po šolah, ti je v zameno nudilo, da si se izobraževala v vrstah delavskega razreda, proletariata in si tako pridobila bogate revolucionarne izkušnje.

Že leta 1941 si bila v prvih vrstah ustanoviteljic OF, kjer si delovala vse do odhoda v partizane še istega leta. Kasneje si se vrnila na teren in bila aktivistka, organizatorka in izvrševalka najodgovornejših nalog. Bila si organizatorka in sodelavka pri nastajanju partizanskih tiskarn in neumorna pri propagiranju idej Osvobodilne fronte na domačem in drugih terenih Slovenije. Po aretaciji in obsojbi na 22 let je bila odpeljana v internacijo v taborišče Peruggia v Italijo. Tudi tam si delovala in spodbujala tovari-

Tilka Maček

šice k boju za cilje Osvobodilne fronte in optimistično napovedovala, da bo trpljenja kmalu konec. Konec leta 1943 ti je uspelo pobegniti v partizane, kjer si se vključila med borce Zasavske čete, kasneje pa si odšla na Notranjsko okrožje, kjer si organizirala in delovala pri graditvi organov politične oblasti. Zaradi botih izkušenj si takoj po osvoboditvi nadaljevala z družbenopolitičnim delom na ljubljanskem območju in z vsemi svojimi močmi veliko prispevala k graditvi naše nove socialistične samoupravne družbe.

Dolgo let si delovala v organizacijah zveze borcev in bila v Sloveniji odgovorna za otroke padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Kdo bi mogel prešteti vse navede in tvoje materinsko tople, tolažilne besede, ki si jih ničkolikokrat izrekla otrokom, katerih starši so padli za našo svobodo.

Za vsa tvoja dela, prizadevanja, za ves tvoj prispevek k boju za osvoboditev delavskega razreda in proti okupatorju med narodnoosvobodilnim bojem ter za vse, kar si prispevala pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe, ti v imenu krajanov naše krajeve skupnosti in v imenu soborcev izrekamo iskreno zahvalo. Slava tvojemu spominu! Domačim pa iskreno sožalje.

ANICA ŽIRANDON

● JELOVŠKOVA GALERIJA

Prva fotografska razstava

Občinska ZKO in foto sekcija KUD Vide Pregarc sta v dneh od 11. do 22. oktobra pripravila predstavitev nove organizirane dejavnosti: fotografij. Kar osemnajst se jih predstavlja — od dijaka do študenta do orodjarja, tehnika in inženirja.

Kako se je začelo? Nsk z umetniško prilogo 25. MAJ je nekako pred letom dni pripravljalo načrt za leto 1978 in ugotovljeno je bilo, da velja posvečati v časopisu še večjo pozornost fotografiji — tako njeni vsebini kot tehniki. A fotografiji so že bili stalni sodelavci Naše skupnosti! Zakaj se ne bi organizacijsko osamosvojili pa povabili k sodelovanju še druge? Naproti jim je prišlo KUD Vide Pregarc in pred pol leta so bili kot sekcija že njihovi enakopravni člani.

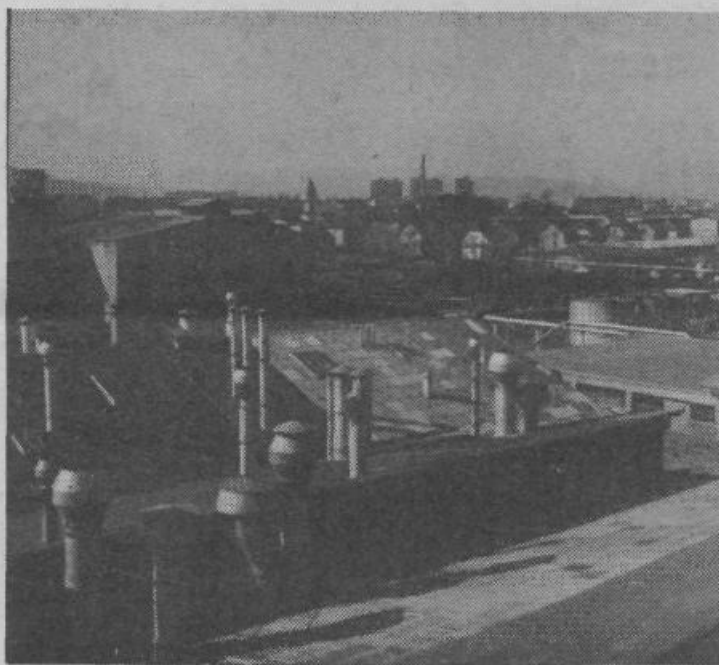
Vsak torek zvečer se srečujejo. Včasih v uredništvu Nsk, zadnje čase tudi na Vevčah v temnici kluba ljudske tehnike Papirnice Vevče.

Svoje temnice še nimajo. A družji jih veselje do fotografije, želja po novih spoznanjih, vodi jih mirno, a dosledno in jasno oko umetniškega

vodje Tihomira Pinterja, organizacijskemu vodji Miranu Todoriju pa so poverili, da organizira redno delo — in razstavo.

Prva je. Naj se ji v prihodnje pridružujejo vedno nove, morda tudi različnejše in vsakokrat še boljše.

AM

ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO

Srčni bolniki in delo

(Nadaljevanje in konec)

Ugotavljanje srčnih obolenj

Številni avtorji so prepričani, da bi morali srčno obolenje ugotoviti že družinski ali šolski zdravniki, torej še preden se ljudje zaposlijo; tako bi bila, morda tudi po predhodnem zdravljenju, močnejša delovna usmeritev mladine, ki boleha na srcu. Pri zaposlenih pa ugotavlja srčno obolenje zdravnik za medicino dela z natančnim kliničnim pregledom, pri opisu bolezni pa upošteva tudi dedne dispozicije.

Takoj ko se pojavi sum za obstoj kardiovaskularne okvare pri delovanju ali v zgradbi, je potreben vsestranski specialistični in elektrokardiogramski pregled.

V nekaterih deželah so ustanovili centre za kardiologijo dela: zdravnik lahko napoti tja svoje paciente, da dobi natančne izvide o njihovem kardiovaskularnem stanju in zmožnostih. Drugod takšne preglede organizira služba za medicino dela.

PONOVO USPOSABLJANJE

Vemo, da je usposabljanje invalidov potrebno; prav tako že dalj časa obstaja usposabljanje bolnikov s pljučno tuberkulozo, medtem ko učinkovito usposabljanje srčnih bolnikov še ni pov-

sod zadovoljivo organizirano. Res obstaja utrjevanje teh bolnikov, vendar še vedno prevečkrat zamenjujemo prizadevanje za ponovno izpolnjevanje življenjskih opravil s prizadevanjem za pripravo na ponovno opravljanje službenega dela.

Učinkovito, nadzorovano usposabljanje je posebno potrebno pri hudih obolenjih ali pri napadih med kroničnim obolenjem, ki za neko dobo prekinejo bolnikovo aktivnost (infarkt, možganska kap, vnetje srčne zaklopke itd.).

Zaradi pomanjkanja praktičnih sredstev za učinkovito usposabljanje je priporočljivo začeti privajanje napora z zgodnejšo vrnitvijo na delo in s stopnjevanjem opravljanjem prejšnjega ali primernejšega dela.

PONOVO PRILAGAJANJE DELU

Koronarni bolniki zahtevajo posebno kontrolo. Če zaželeno posebno skrb zagotavlja kontrola, je po pregledu, psihološki pripravi in fizičnem utrjevanju vrnitev na delo v glavnem mogoča. Za bolnika je koristno, če začne (vsaj delno) opravljati delo, ki ga je vajen. Preudarna vrnitev na delo je primernejša kot brezdelje, saj stalna fizična aktivnost ugodno vpliva na zdravstveno stanje kardiovaskularnega sistema. Dobro je, če se

bolnik vrne v prejšnje okolje, kjer ima ustrezne premike. Če pa nastopijo težave pri prilagajanju na delo, je potrebno nadzorstvo tudi na delovnem mestu.

Prilagajanje na delo poteka odlično, če zdravnik za medicino dela v sodelovanju s kardiologom uredi stopnjevanje delovnega časa in delovnih nalog — če seveda prilagajanje tudi ustrezno nadzoruje. V nasprotnem primeru utegne biti nevarno. Končno moramo ugotoviti, da je prilagajanje možno samo v večjih podjetjih, saj manjša nimajo posebnih delavnic za ponovno prilagajanje delu.

POKLICNA RAZVRSTITEV

Zaradi ovir, ki kar prevečkrat preprečujejo učinkovito usposabljanje srčnih bolnikov ali njih poklicno prilagajanje, je treba le-te usmeriti k opravljanju novega poklica. Poklicna preusmeritev je potrebna samo tedaj, če res ni možnosti za opravljanje prejšnjega dela ali če se le-tega ne da zamenjati z delovnim mestom v istem podjetju.

Ponovno poklicno usposabljanje je uspešno pri mladih, ki so sprva slabo izbrali poklic, ali pri osebah, starih nad 45 let, ki niso več sposobni opravljati svojega dela. V drugih primerih je to naj-

večkrat slaba rešitev. Večina sodobnih poklicev, ki se jih je moč priučiti v centrih za ponovno poklicno usposabljanje, ustreza srčnim bolnikom, vendarle zahtevajo neko stopnjo šolskega znanja, ki ga ročni delavci v glavnem težko dosežejo.

Zaposlitev srčnih bolnikov v podjetjih ni nič lažja kot zaposlitev drugih obolelih delavcev. Če gre za obolenje, ki je pravzaprav posledica prezgodnjega staranja, so težave navadno precejšnje. Zato je priporočljivo, da začne zdravnik za medicino dela čimprej preprečevati pojave stanja pri delavcih, in to tako, da pripravi spremembo delovnega mesta. To se vse bolj uveljavlja in postaja najprimernejši način poklicnega razvrščanja.

NADZORSTVO

Kontrolni pregledi obolelih delavcev so enaki pregledom za ugotavljanje bolezni. Zahtevajo tesno sodelovanje kardiologa in zdravnika za medicino dela: prvi ugotavlja stanje organov in njihovo delovanje, drugi pa sodeluje s poznavanjem napornosti dela na delovnih mestih. Skupaj ugotovita primernost dela in število občasnih pregledov. Zdravnik za medicino dela mora posebno skrbeti za mladostnike in nosečnice ter stalno ugotavljati spremembe delovnih razmer. Priporočljivo je, da do kakršnekoli spremembe bolnikovega delovnega mesta ne pride brez zdravnikovega pristanka.

PIRILIL
DR. BORIS MOŠKON

Navzoči so prisluhnili govornikom in obkrožili prostor, kjer bo stal prizidek ZD za otroški dispanzer. Foto TOM

Za srečno otroštvo

Konec septembra je predsednica OO sindikata, otroška zdravnica v zdravstvenem domu Moste dr. Marija Čemernikova vzdala temeljni kamen za prizidek k ZD Moste, namenjen za otroški dispanzer. Večletne želje občanov in zdravstvenih delavcev so se — z zamudo — začele uresničevati. »S prizidkom sicer ne bodo rešeni vsi problemi ZD Moste, storjen pa bo velik in pomemben korak k temu!« je v uvodnem govoru poudaril direktor ZB Moste-Polje dr. Milan Paunović. Spregovili sta še predsednica skupščine skupnosti za gradnjo objektov iz II. samoprispevka Olga Vipotnik in vodja službe za zdravstveno varstvo otrok v ZD Moste dr. Ivanka Bartol, priložnostni program pa so pripravili cicibani iz VVZ Angele Ocepke.

Prizidek bodo zgradili delavci GP Ingrad Celje — TOZD gradbena operativna Ljubljana. Vrednost vseh del in opreme je ok. 19 milijonov dinarjev, ki jih zagotavljamo Ljubljanci z II. samoprispevkom.

BESEDILO AM, FOTO TODORI